

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Ing. S. K.**, zastoupený JUDr. Jaromírem Malým, advokátem se sídlem Chebská 355/49, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2016, č. j. 35083/16/5200-10422-705050, č. j. 35471/16/5200-10422-705050 a č. j. 35473/16/5200-10422-705050, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 1. 2018, č. j. 30Af 49/2016 - 225,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.
- II. Žalobci **se u k l á d á** zaplatit České republice – Nejvyššímu správnímu soudu soudní poplatek ve výši 100 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyššímu správnímu soudu byla dne 6. 3. 2018 doručena kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“), kterou se domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) ze dne 17. 1. 2018, č. j. 30Af 49/2016 – 225. Uvedeným rozsudkem krajského soudu byla zamítnuta žaloba stěžovatele, kterou se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2016, č. j. 35083/16/5200-10422-705050, č. j. 35471/16/5200-10422-705050 a č. j. 35473/16/5200-10422-705050, jimiž byla zamítnuta stěžovatelova odvolání a potvrzena rozhodnutí Finančního úřadu pro Karlovarský kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 4. 3. 2016, č. j. 171591/16/2401-50522-403401, ze dne 4. 3. 2016, č. j. 171697/16/2401-50522-403401, a ze dne 22. 3. 2016, č. j. 234759/16/2401-50522-403401. Těmito rozhodnutími správce daně byla stěžovateli dodatečně vyměřena daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2009 ve výši 86.925 Kč a uložena povinnost uhradit penále z doměřené daně ve výši 17.385 Kč, dodatečně vyměřena daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2010 ve výši 455.640 Kč a uložena povinnost uhradit penále z doměřené daně ve výši 91.128 Kč a dodatečně vyměřena daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2011 ve výši 975.195 Kč a uložena povinnost uhradit penále z doměřené daně ve výši 195.039 Kč. Stěžovatel zároveň s kasační stížností podal i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[2] Návrh odůvodnil tím, že výkon napadeného rozhodnutí by pro něho znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám. Konkrétně uvedl, že je starobním důchodcem a jeho měsíční příjmy činí z vypláceného důchodu 11.649 Kč, z brigádního přivýdělku 3500 Kč a z pronájmu částí jeho nemovitosti 10.500 Kč, tedy celkem 25.649 Kč. Stěžovatelovy měsíční výdaje jsou tvořeny splátkou úvěru ze stavebního spoření na rodinný dům ve výši 13.300 Kč a poplatky za vodu, odpad (10.000 Kč ročně), odvoz komunálního odpadu (2196 Kč ročně), elektrickou energii (33.000 Kč ročně), vytápění (28.000 Kč ročně), daní z nemovitostí (3012 Kč ročně) a pojištěním nemovitosti (5671 Kč ročně) ve výši přibližně 6823 Kč, tedy celkové měsíční výdaje stěžovatele jsou 20.123 Kč. Na všechny ostatní výdaje, jako jsou koncesionářské poplatky, satelit, internet, platby mobilním operátorům, na stravu, hygienické potřeby a ošacení, tedy zbývá stěžovateli 5526 Kč. Zároveň stěžovatel uvedl, že na úhradu doměřené daně využil jednak veškeré v minulosti uspořené finanční prostředky, jednak byl nucen finanční prostředky získat prodejem svého majetku jako např. osobního automobilu a výpůjčkou zbytku potřebné částky. Pokud tedy správní soudy nevyšly jeho námitky, bude pro něj výkon rozhodnutí likvidační a stane se v 68 letech nemajetným bezdomovcem, závislým na dávkách státní sociální podpory. Stěžovatel je rovněž přesvědčen, že přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s veřejným zájmem, tím spíše za situace, kdy doměřená daň již byla uhrazena a neuhrazeno zůstalo pouze příslušenství daně, které bylo předmětem žádosti stěžovatele o prominutí příslušenství.

[3] Ke svému návrhu stěžovatel přiložil oznámení o vypláceném starobním důchodu ve výši 11.649 Kč měsíčně ze dne 19. 12. 2017, výpis z účtu vedený k úvěru ze stavebního spoření, v němž je uvedeno, že nesplacená částka k 31. 12. 2017 činí 1.054.032,63 Kč a měsíční splátky činí 13.300 Kč a smlouvu o ubytování ze dne 27. 6. 2017, z níž plyne stěžovateli částka ve výši 6000 Kč měsíčně. Dále odkázal na doklady, které jsou součástí soudního spisu krajského soudu. V něm byly mimo jiné založeny následující doklady: oznámení stěžovatele ze dne 12. 5. 2016 adresované správci daně o tom, že téhož dne podal převodní příkaz k úhradě doměřovaných daní za roky 2009, 2010, 2011 v částkách 86.925 Kč, 455.640 Kč, 975.195 Kč; daňová přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roků 2012 a 2015; faktura za odvoz odpadu za rok 2016 ve výši 2196 Kč s dokladem o zaplacení; faktura vystavená stěžovateli příspěvkovou organizací Lázeňské lesy Karlovy Vary na částku 1600 Kč za pronájem s dokladem o jejím zaplacení; faktura za vodné a stočné od společnosti Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s. ve výši 2460 Kč za období 5/2016 – 10/2016 placená formou inkasování záloh a ve výši 2160 Kč za období 11/2016 – 04/2017; výpis z účtu Raiffeisen stavební spořitelny o překlenovacím úvěru poskytnutém stěžovateli, z něhož vyplývá, že stěžovatel měsíčně vkládá na tento účet 6000 Kč, přičemž ke dni 31. 12. 2016 činila naspořená částka 758.604 Kč; vyúčtování spotřeby elektřiny z období 12/2015 – 03/2016 při zálohách ve výši 2100 Kč za měsíc, čtvrtletně činily 8400 Kč, přeplatek činil 1334 Kč; rozhodnutí správce daně ze dne 8. 2. 2017 o zřízení zástavního práva k nemovité věci stěžovatele, z něhož mimo jiné plyne, že neuhrazená správcem daně evidovaná daň ke dni 8. 2. 2017 činila 972.872 Kč; oznámení o zahájení řízení u Katastrálního úřadu pro Karlovarský kraj, iniciovaném návrhem správce daně na vklad vzniku zástavního práva na vyjmenovaných nemovitostech stěžovatele, informace o vyznačení plomby na těchto nemovitostech a výpis z katastru nemovitostí k datu 9. 2. 2017; rozhodnutí správce daně ze dne 11. 1. 2017, č. j. 994518/16/2401-50521-404763, ve věci prominutí příslušenství daně – penále, stanovené platebními výměry ze dne 4. 3. 2016, č. j. 171591/16/2401-50522-403401, ze dne 4. 3. 2016, č. j. 171697/16/2401-50522-403401, a ze dne 22. 3. 2016, č. j. 234759/16/2401-50522-403401, kterým byla prominuta stěžovateli částka ve výši 227.665 Kč.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nesoúhlasil s jeho přiznáním s ohledem na jeho zcela mimořádný charakter. Uvedl, že návrh není

pokračování

opodstatněný. Dle jeho názoru mohl stěžovatel využít prostředky v rámci daňového řízení, které by mu umožnily dočasně do skončení přezkumného soudního řízení odložit splnění daňové povinnosti, resp. z jeho podání nevyplývá, že by je vůbec orgánům finanční správy navrhl. „*Jejich využití a aktivitu daňového subjektu v tomto ohledu vůči orgánům finanční správy je přitom třeba považovat za řešení primární, zatímco odložení stanovené daňové povinnosti příznáním odkladného účinku až za řešení podpůrné.*“ (usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2015, č. j. 3 Af 2/2015 - 40). Dle žalovaného nebyla naplněna podmínka vyčerpání možnosti domáhat se ochrany svých práv a povinností před správními orgány např. v podobě žádosti o posečkání daně.

[5] Podle § 107 s. ř. s. *[k]asační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. *[s]oud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká příznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7] Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32). Stěžovatel tak musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí a z jakých konkrétních okolností to vyvozuje. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě tedy musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něho byl zásadním zásahem. Nejvyšší správní soud přitom není oprávněn ani povinen v daném ohledu nahrazovat činnost stěžovatele a vznik újmy na straně stěžovatele jakkoli dovozovat či dohledávat např. ze soudního nebo správního spisu. Stěžovatele tudíž tíží i břemeno důkazní, které vyžaduje, aby tvrzení, kterými odůvodňuje svůj návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil.

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel tvrdí dostatečně konkrétním a individualizovaným způsobem, že výkon rozhodnutí žalovaného by pro něj znamenal újmu, a to vzhledem k jeho majetkové situaci. Stěžovatel tato svá tvrzení též dostatečným způsobem doložil. Z tvrzení a dokladů v bodech [2] a [3] tohoto usnesení plyne, že případné hrazení zbývající daňové povinnosti by pro stěžovatele, starobního důchodce, znamenalo finanční zátěž, která by musela jít citelně na vrub jeho základních potřeb.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by odkladným účinkem kasační stížnosti mohla vzniknout újma jiným osobám poměřitelná s újmou stěžovatele či by byl ohrožen důležitý veřejný zájem. Jedinou osobou, které se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude příznáním odkladného účinku po dobu jeho trvání odepráno právo inkasovat od stěžovatele vyměřenou daň, resp. její zbývající nesplacenou část. To však nepředstavuje v souhrnu celkových příjmů státu zásadní položku, takže nehrozí významnější výpadek těchto příjmů, který by mohl narušit plnění funkcí státu.

[10] Co se týče názoru žalovaného, že v první řadě měl stěžovatel využít ke své okamžité ochraně prostředků v rámci správy daní (nabízí se zejména posečkání, eventuálně odklad daňové exekuce, byla-li by zahájena), v obecné rovině s ním lze souhlasit. Vskutku je zásadně třeba s ohledem na princip subsidiarity soudní ochrany před jednáním veřejné správy pokud možno využít prostředků ochrany uvnitř systému veřejné správy, jsou-li efektivně k dispozici. Nicméně odkladný účinek či předběžné opatření jsou autonomními prostředky správního soudnictví

určenými k okamžité a dočasné ochraně toho, v jehož prospěch budou vydány. Podmínky pro jejich užití jsou autonomní, zákon nepodmiňuje jejich vydání předchozím vyčerpáním prostředků ochrany v rámci veřejné správy. Liknavost či účelový postup toho, kdo žádá přiznání odkladného účinku žaloby či kasační stížnosti, při uplatnění prostředků ochrany v rámci veřejné správy může být důležitým vodítkem pro soud při rozhodování o návrhu, nicméně samo o sobě nevyužití těchto prostředků nemusí být dostatečným důvodem k nevyhovění tomuto návrhu. Stěžovatel sám pak zmiňuje, že žádá o prominutí příslušenství daně, a dokládá, že daň samotnou již zaplatil. Z jeho jednání tedy v tuto chvíli není patrné, že by byl liknavý či že by návrh na přiznání odkladného účinku podal účelově.

[11] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud rozhodl o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tak, jak je uvedeno ve výroku.

[12] Ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly, může Nejvyšší správní soud toto usnesení i bez návrhu zrušit (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

[13] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá dle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), soudnímu poplatku ve výši 1000 Kč. Nejvyšší správní soud přiznal stěžovateli usnesením ze dne 16. 3. 2018, č. j. 2 Afs 83/2018 – 17, částečné osvobození (stěžovatel byl povinen zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost ve výši 400 Kč), proto uložil stěžovateli uhradit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku v poměrné výši 100 Kč.

[14] Zákon soud jasně zavazuje k bezodkladnému rozhodnutí o návrhu (§ 73 odst. 4 s. ř. s.), bez zbytečných průtahů spojených s předchozím výběrem soudního poplatku. Rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku je tedy součástí výroku rozhodnutí o tomto návrhu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 – 32). Nejvyšší správní soud proto nevyzýval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku po podání návrhu, nýbrž mu uložil, aby poplatek zaplatil současně s rozhodnutím o tomto návrhu.

[15] Soudní poplatek lze zaplatit:

- vylepením kolků na podání adresovaném Nejvyššímu správnímu soudu nebo
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1020308318**.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. dubna 2018

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu

pokračování

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

ke sp. zn. 2 Afs 83/2018

podpis

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓